

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla dr. Szalay Péter ügyvéd (címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, dr. Antal Árpád ügyvéd (címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen, személyhez fűződő jog megsértése miatt indított perében, a Heves Megyei Bíróság 2009. március 17. napján meghozott, 5.P.20.012/2009/3. számú ítélete ellen a felperes részéről 4. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 15.000 (tizenötezer) forint fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 30.000 (harmincezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes kereseti kérelmében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a ... Városi Televízió ...-i műsorában elhangzott nyilatkozatával, amelyben párhuzamba állította a felperes politikai döntését az emberi életéről, egészségről való döntéssel, illetve azzal, hogy olyan kijelentést tett, miszerint, ha a felperes képes pártérdekekből vagy egyéni politikai érdekből a város ellen cselekedni, akkor képes lehet emberi egészséggel, emberi élettel szemben is ugyanígy tenni, megsértette jóhírnév, becsület és emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogát. Kérte az alperes további jogsértéstől való eltiltását, bocsánatkérését is magában foglaló közlemény formájában történő elégtételadásra, 500.000 forint kártérítés és késedelmi kamata megfizetésére kötelezését.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a műsorban csupán véleményét fejtette ki, amelyet a felperesnek, mint közszereplőnek tűrnie kell. Hivatkozott az ORTT 2143/2008. (X. 26.) sz. határozatára, amely a ...Városi Televízió elleni eljárást elutasítással zárta le.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 70.000 forint perköltséget, valamint az államnak 72.000 forint előlegezett illetéket. Az ítélet indokolásában az alperesi nyilatkozat vizsgálata során azt állapította meg, hogy a felperesről tett véleménynyilvánításról van szó. Azt az álláspontot közvetítette a tv műsor nézői felé, hogy a ...ral összefüggő politikai ténykedése miatt a felperest képesnek tartja arra, hogy olyan politikai döntést hozzon, amely kihatással lehet akár emberi életre is. Kifejtette, hogy bár a vélemény a felperesre, mint ...ra nézve egyértelműen sértő, azonban attól nem lehet eltekinteni, hogy a felperes politikus is egyben és erre tekintettel az átlagembernél nagyobb mértékű bírálatot kell, hogy elviseljen. Mivel az alperesi véleménynyilvánítás indokolatlanul lealacsonyítónak, durvának nem volt tekinthető, ezért a becsület és az emberi méltóság megsértésének megállapítására sem kerülhetett sor. Jogalap hiányában a jogkövetkezmények nem voltak alkalmazhatók. A perköltség viseléséről a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes élt fellebbezéssel, annak megváltoztatását kérte kereseti kérelmének megfelelően. Előadta, hogy az alperes kijelentése legalább véleménynyilvánításba burkolt ténykijelentésnek értékelhető, amit a nyelvtani szerkezet, a szóhasználat és a kijelentés rendszertani értelmezése is alátámaszt. Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalására és az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatára. A felperes álláspontja szerint mindezek alapján az alperes kijelentéseit tényközlésnek kell tekinteni. Abban az esetben is tévedett az elsőfokú bíróság, ha az alperes nyilatkozatában foglaltakat véleményként értékeli. Megítélése szerint egy ... vonatkozásában nem lehet aránytalanul túlzóbb, indokolatlanul bántóbb, lealázóbb, lealacsonyítóbb, mint az, hogy egyéni és pártérdekek által vezérelten megszegné hipokrateszi esküjét, és bármit előbbre valónak tekintene az emberi életnél. Az alperes által közölt tartalommal a bírálat, kritika meghaladja az alkotmányos szabadság kereteit. A felperes szerint az elsőfokú ítélet több vonatkozásban önellentmondásos. Utalt arra, hogy a feltételes mód vagy a kérdő mondatos szerkezet a bírói gyakorlat szerint nem mentesíti az alperest a jogsértés elkövetése alól. Továbbá az alperes nyilatkozatában a képviselő-testület döntésének helytállóságáról szóló vélemény az elsőfokú bíróság megítélése szerint azt a következtetést hordozza magában, hogy aki a város életét érintő nagy horderejű kérdésben képes volt pártérdekből cselekedni, az esetleg kórházi felügyelő bizottsági tagságát felhasználva képes lehet akkor is így dönteni, ha azon állampolgári életek is múlhatnak. Tehát eljutott oda az elsőfokú bíróság is, amit a felperes a keresetében sérelmezett, ennek ellenére nem állapította meg a jogsértést. Előadta, hogy minden alapot nélkülöz még annak a feltételezése is, hogy emberi életéről személyes vagy pártérdekek alapján döntené. A jogsértés megítélése szempontjából az közömbös, hogy az alperes már megtörtént cselekményre vagy a dolgokból következően a jövőben bekövetkező cselekményre gondol. Ugyanis a felperes becsülete és jóhírneve ez utóbbi esetben is sérelmet szenved. A felperes kitért arra is fellebbezésében, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában egyetértett a felperes értékelésével alperes kijelentését illetően, mégsem állapított meg jogsértést a részéről. A felperes hivatását érintő hatás tekintetében is osztotta az elsőfokú bíróság a felperesi

álláspontot, azonban mégsem állapított meg jogsértést ebben a vonatkozásban sem, holott a felperest ért értékelés nem nyugszik tényeken, és egyértelművé válik ezáltal, hogy magánemberi, ...i minőségében érte a legnagyobb sérelem. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítéletének indokolása ellentmond a rendelkező résznek. A felperes szerint az alperesi kijelentések egyrészt valótlanok, hiszen ...ként vagy ...i tagként az emberi életre vonatkozó döntéseit nem vezérelheti sem a személyes érdeke, sem a pártja érdeke, másrészt pedig a valóságot hamis színben tünteti fel, mivel egy általa kritika tárgyává tett eljárás, a népszavazási kampányban való részvétel negatív értékeléséből vont le más eljárásra a ... tagjaként tanúsított magatartására vonatkozó téves, sértő feltételezett konzekvenciát. Az eldurvult közbeszéd állapotai között is indokolatlanul bántóak és lealázóak az alperesi kijelentések, amelyeket még politikus közszereplő sem köteles eltűrni. Hivatkozott arra is, hogy az alperes nem tanúsított a politikai közszereplőtől, mint a közvélemény alakításában jártas személytől elvárható gondosságot kijelentése megtételekor.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Előadta, hogy véleményét közölte a műsorban, hivatkozott ezzel kapcsolatban a műsorvezető nyilatkozatára. Becsatolta a ... Városi Bíróság 4.B.20/200966. sz. ítéletét, amellyel felmentette a nagy nyilvánosság előtt elkövetett becsületsértés vétségének vádja alól. Az ítéletben a bíróság megállapította, hogy egy általános politikai helyzetre vonatkozó állampolgári véleménynyilvánításról van szó. Az alperes kitért arra is, hogy a felperes közszereplő. Jogsértés hiányában kártérítési felelőssége is kizárt.

A felperes fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helyesen állapította meg a tényállást, amelyre alapított döntése is helytálló, ezért a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése és a Pp. 254. § (3) bekezdése szerint helybenhagyta, annak indokai alapján.

A jogvita elbírálása körében általánosságban kiemelendő, hogy az Alkotmány 59. § (1) bekezdése alapján a jóhírnév védelméhez való jog mindenkit megillet, a 61. § (1) bekezdése pedig alkotmányos jogként rögzíti a szabad véleménynyilvánítás jogát. A Ptk. 75. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a személyhez fűződő jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. E jogok a törvény védelme alatt állnak. A Ptk. 78. § (1) és (2) bekezdése értelmében a személyhez fűződő jogok védelme kiterjed a jóhírnév védelmére is. A jóhírnév sérelmét jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel, vagy valótlan tényről hamis színben tüntet fel. A vélemény, bírálat azonban csak akkor jogsértő, ha egyben valótlan tényállítást is tartalmaz, vagy kifejezőmódjában indokolatlanul sértő és lealázó.

Annak megállapításánál, hogy a jogsértés megvalósult-e, a sérelmezett közléseket, kifejezéseket a társadalmi érintkezésben elfogadott jelentésük szerint, és valóságos tartalmuknak megfelelően kell értékelni, amelynek során az egymáshoz tartalmilag szorosan kapcsolódó, egymással összetartozó részeket összefüggésükben kell

vizsgálni (Legfelsőbb Bíróság PK 12. számú állásfoglalás). Ennek megfelelően egy nyilvánosságra került, az érintett személy által sérelmezett közlést mindig az átlagemberek szempontjából kell megítélni, azt kell figyelembe venni, hogy a hétköznapi emberek milyen jelentéstartalmat tulajdonítanak a sérelmezett megfogalmazásnak. A kijelentések jogsértő jellegének elbírálása körében a Fővárosi Ítélőtábla kiemeli, hogy az adott személy híre csak akkor lehet a társadalmi értékelés reális alapja, csak abban az esetben juthat valódi értékének megfelelő szerephez a személye a társadalomban, ha a rá vonatkozó közlések az objektív valóságot tartalmazzák. A hírnévrontás mindig a közlés ténybeli és nem értékbeli valóságához kapcsolódik. Hírnévrontó tényállítás kifejezhető nyíltan vagy burkoltan, de hírnévrontást el lehet követni csak sejtetett, kétértelmű célozgatással, utalással illetve kérdés formájában is.

Az értékelő jellegű közlés önmagában nem jogsértő, azonban ha az értékelés, bírálat részben vagy egészben valótlan adatokon alapul, közvetetten valótlan tényállítást fejez ki, megvalósíthatja a jogsértést. A valóság hamis színben való feltüntetése állapítható meg akkor, ha az érintettől félremagyarázással vagy egyes tények elhallgatásával ismertetnek bizonyos tényeket.

A személyhez fűződő jogok védelmét biztosító jogi szabályozásnak az a rendeltetése, hogy a személyiség számára biztosított legyen a valódi értékeknek megfelelő társadalmi értékelés, és a kritika, bírálhatóság megengedése, méltánylása mellett a jog eszközével akadályt emeljen a személyiség indokolatlan megsértésével szemben. A véleménynyilvánítás abban az esetben valósítja meg társadalmi rendeltetését, ha kellően megalapozott, helyesen tükrözi a jóhiszeműség és tisztesség követelményét, ha az értékelés, bírálat megtartja a gondolkodás és ítéletalkotás szabályait (Ptk. 4. § (1) bekezdése, 5. § (2) bekezdése).

A véleménynyilvánítási, bírálati szabadság addig lehet jogszerű és megengedett, amíg a másik személyével, tevékenységével szembeni társadalmi elvárásoknak megfelelő módon kerül megfogalmazásra.

A 36/1994. (VI. 24.) AB határozat szerint a véleménynyilvánítás szabadsága mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától és értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is. Fokozott védelmet élveznek az olyan értékítéletek, amelyek a közügyekre vonatkozó vélemények ütközésében kapnak hangot, még akkor is, ha esetleg túlzóak és felfokozottak. Bár az Alkotmány a véleménynyilvánítás szabadságának szabályozásánál nem tesz különbséget tényközlés és az értékítélet között, azonban a véleménynyilvánítási szabadság korlátainak meghatározásánál ez szükséges. A felperes nem vitásan közszereplő, akinek ebben a minőségében az Alkotmánybíróság 36/1994. (VI. 24.) AB határozatában foglaltaknak megfelelően az átlagosnál jobban kell tűrnie a vele szemben megnyilvánuló kritikákat, ha azok nem indokolatlanul sértők, bántóak, megalázóak. Ugyanakkor a közszereplő bírálata sem lehet korlátozás nélküli, a szintén alkotmányos védelem alatt álló jóhírnév a személyüket érintő közlés külső korlátját képezi. A valótlan és az érintett személyét sértő tényállítás eltűrésére ugyanis a közszereplő sem köteles.

A Fővárosi Ítélőtábla egyetértett az elsőfokú bírósággal, hogy az alperes az alkotmányos korlátokat meg nem haladó módon élt a véleménynyilvánítás jogával, amikor a ... térségében tervezett ... beruházásának megkezdéséről folytatott

televíziós beszélgetés során azt közölte a perbeli műsorban, hogy „ha valaki képviselőként egy frakción belül a város érdekével ellentétesen cselekszik, akkor ugyanezt személyes vagy pártérdekből egy felügyelő bizottságban is meg tudja tenni, ahol hogyha mondjuk a ...át tekintem, akkor nem a város jóléte, hanem akár állampolgári életek is múlhatnak.” Az alperes ezen kijelentése nem tényközlést, hanem a felperes személyéről kifejtett álláspontját fogalmazta meg, ezért jóhírnév sértést nem valósított meg.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy az alperesi nyilatkozat nem tekinthető oly mértékben megalázó, lealacsonyító véleménynyilvánításnak, hogy az akár a becsület, akár az emberi méltóság megsértésének megállapítására alapot adna a közszereplő felperes tekintetében, így ez a kereseti kérelem sem volt megalapozott.

Jogalap hiányában pedig a jogkövetkezményekkel nem kellett foglalkoznia a bíróságnak.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 239. §-án keresztül érvényesülő Pp. 78. § (1) bekezdése szerint határozott. Az alperesi képviselőt megillető ügyvédi munkadíjat a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§-a szerint állapította meg, míg a fellebbezési illetékről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2009. június 25.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. . Győriné dr. Maurer Amália s.k.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:

tisztviselő